

**PROVÁDĚT ČI
NEPROVÁDĚT
HOSPODÁŘSKOU
POLITIKU?**

PROVÁDĚT ČI NEPROVÁDĚT HP?

- Vládní x tržní selhání
- **Tržní selhání** jako argument pro maximalizaci úlohy státu v ekonomice
- **Vládní selhání** jako argument pro minimalizaci úlohy státu v ekonomice

TRŽNÍ SELHÁNÍ

- 4 typy efektivnosti

- Alokační efektivnost
- Výrobní efektivnost
- Dynamická efektivnost
- Leibensteinova efektivnost

- Existence monopolní síly, externality, veřejné statky apod.

MONOPOLNÍ SÍLA

- Monopol je způsoben bariérami vstupu do odvětví, úsporami z rozsahu nebo výlučným přístupem k informacím a technologiím
- Je výrobně, alokačně, dynamicky i leibensteinovsky neefektivní
- Nutná státní regulace? (rozbití monopolu, umělé stanovení cen)

EXTERNALITY

- Externí náklady či užitky
- Negativní či pozitivní externality
- Jsou výrobně i alokačně neefektivní, mohou být dynamicky i leibensteinovsky neefektivní
- Nutná státní regulace?
 - Vymezení vlastnických práv
 - Daně, dotace
 - Fúze (internalizace)
 - Limity produkce

VEŘEJNÉ STATKY

○ Vlastnosti VS

- Nevylučitelnost
- Nédělitelnost

○ Po všech stránkách neefektivní

○ Nutná státní regulace?

- Převzetí výroby státem
- Zajištění výroby privátními firmami

NETRŽNÍ SELHÁNÍ

- Dochází k němu, pokud stát přebírá některé tržní aktivity a má tendenci vyrábět s nadbytečnými náklady, které v čase rostou
- Existuje zde výrobní, alokační, dynamická a X-neefektivnost
- Z hlediska technologií rozlišujeme 2 přístupy:
 - Konzervativní
 - Progresivní
- Pokud chce stát eliminovat tržní selhání, musí připustit existenci netržních, která mohou být více neefektivní než tržní

VLÁDNÍ SELHÁNÍ

- existence byrokracie
- časová zpoždění
- souvislosti hospodářského a politického cyklu
- nevyužití politického kapitálu
- vztah politiků k ekonomické teorii a praxi

EXISTENCE BYROKRACIE

- Maximalizace užitku
- Vyhledávání renty (rent-seeking)
- Schopnosti politiků a byrokracie

ČASOVÁ ZPOŽDĚNÍ

- **Fáze diagnózy problému** (vyřeší se automaticky nebo je třeba zasahovat?), časové zpoždění poznávací
- **Fáze plánování** (výběr vhodných nástrojů apod.), časové zpoždění plánovací
- **Fáze rozhodnutí** (přesvědčení parlamentu, koaličních partnerů...), časové zpoždění administrativní
- **Fáze rozhodovací a realizační** (reakce vnějšího sektoru, vláda ji může ovlivnit nepřímo), rozhodovací, výrobní zpoždění

SOUVISLOST POLITICKÉHO A HOSPODÁŘSKÉHO CYKLU

- Soulad politického a ekonomického cyklu
- Nesoulad politického a ekonomického cyklu

NEVYUŽITÍ POLITICKÉHO KAPITÁLU

- Politický kapitál: možnost nové vlády provádět nepopulární opatření bez větších politických následků a sociálních pnutí
- Využití versus nevyužití (daňová, důchodová, zdravotní reforma)

VZTAH POLITIKŮ K EKONOMICKÉ TEORII A PRAXI

- Mohou nastat 2 případy:
 - Převažuje výrazně teoretický přístup
 - Převažuje pragmatismus

PŘÍPADOVÁ STUDIE NA ZÁVĚR

- Jak se projeví na životní úrovni obyvatel ČR situace, kdy si předseda vlády vybaví luxusně Úřad vlády za několik milionů?
- Pozitivně nebo Negativně?

Děkuji za pozornost a
přeji hezký den

